

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**
University of the Peloponnese

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Γιώργος Παπαγιάννης
Διδάσκων Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών
Certified in Structured Analysis US EUCOM
gpayiannis@hotmail.com

«Είναι σημαντικό να σκεφτόμαστε βαθιά και δημιουργικά για το μέλλον, διαφορετικά διατρέχουμε τον κίνδυνο να εκπλαγούμε και να βρεθούμε απροετοίμαστοι. Ταυτόχρονα, το μέλλον είναι αβέβαιο, επομένως πρέπει να προετοιμαστούμε για πολλές μελλοντικές εξελίξεις, όχι μόνο για μία που περιμένουμε να συμβεί. Τα σενάρια περιέχουν τις ιστορίες αυτών των μελλοντικών εξελίξεων, σε μορφές αναλυτικά συνεκτικές και ευφάνταστα ελκυστικές»

Andy Hines, American Futurist, University of Houston

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ ΣΤΟ FORESIGHT

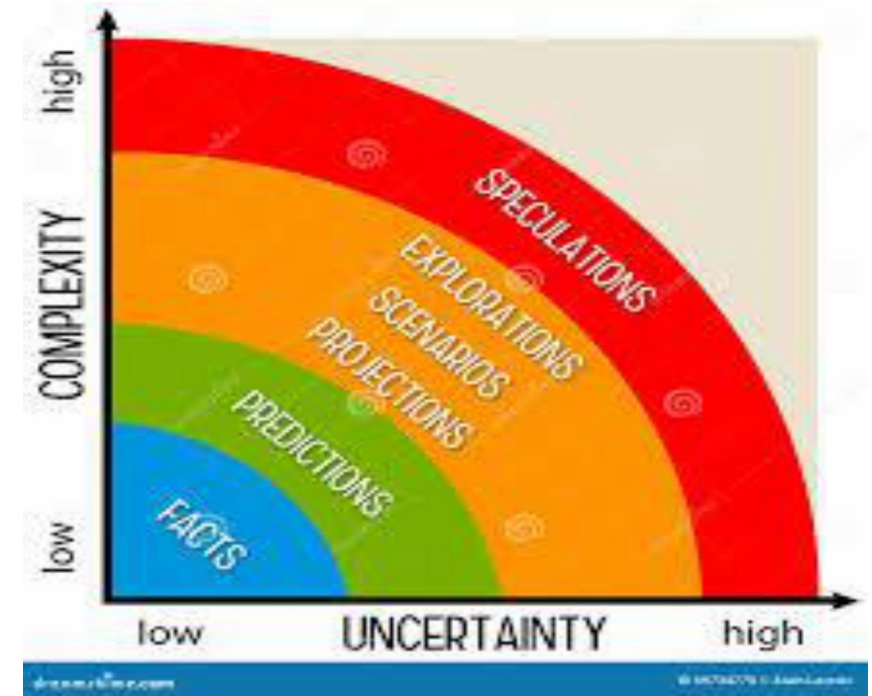
- **ΕΝΝΟΙΑ:** Ιστορίες για το πως θα μπορούσε να εξελιχθεί το μέλλον. Τα σενάρια δεν επιχειρούν να προβλέψουν ένα μοναδικό, "σωστό" μέλλον, αλλά να διερευνήσουν ένα φάσμα πιθανών εξελίξεων. Η ανάλυση σεναρίων αποσκοπεί στην ευελιξία και στην προετοιμασία για αβέβαιες καταστάσεις.
- **Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ:**
 - ✓ Τη διαχείριση αβεβαιότητας
 - ✓ Τη στρατηγική ευθυγράμμιση
 - ✓ Τη διαχείριση κινδύνου
- **ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ:** Οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί μπορούν να:
 - ✓ Προβλέψουν και προετοιμαστούν για μελλοντικά ενδεχόμενα
 - ✓ Αναπτύξουν εναλλακτικές στρατηγικές
 - ✓ Αυξήσουν την ανθεκτικότητα
 - ✓ Ενισχύσουν την ικανότητα λήψης αποφάσεων

ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

- **Αβεβαιότητα:** Η αδυναμία να προβλέψουμε ή να κατανοήσουμε πλήρως τις μελλοντικές εξελίξεις και τη δυσκολία των οργανισμών να αντιληφθούν και να ελέγξουν τα μεταβλητά και πολυδιάστατα χαρακτηριστικά των συστημάτων στα οποία λειτουργούν.
- **Πολυπλοκότητα:** Η αλληλεξάρτηση και η διασύνδεση των διαφόρων παραμέτρων που καθορίζουν το μελλοντικό τοπίο, από κοινωνικούς, οικονομικούς, πολιτικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες μέχρι τεχνολογικές εξελίξεις και αλλαγές στην ανθρώπινη συμπεριφορά.
- **Στρατηγική σκέψη:** Η ικανότητα να προβλέψουμε και να προσαρμοστούμε στις νέες πραγματικότητες του μέλλοντος.
- **Δυναμική των Συστημάτων:** Τα συστήματα είναι διαρκώς σε κίνηση και οι αλλαγές σε έναν παράγοντα μπορούν να προκαλέσουν αλυσιδωτές αντιδράσεις που επηρεάζουν άλλους παράγοντες του συστήματος.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ STAKEHOLDERS

- **Η συμμετοχή των stakeholders προσφέρει:**
 - ✓ Συλλογή Πληροφοριών και Δεδομένων
 - ✓ Αναγνώριση Αβεβαιοτήτων και Στρατηγικών Παραμέτρων
 - ✓ Αξιολόγηση και Προτεραιοποίηση
 - ✓ Εξασφάλιση της Αποδοχής των Στρατηγικών
 - ✓ Προώθηση Διαφάνειας και Νομιμότητας
- **Η διαδικασία συμμετοχής περιλαμβάνει:**
 - ✓ Προκαταρκτική Συμμετοχή
 - ✓ Συγκέντρωση Δεδομένων και Ανάλυση
 - ✓ Δημιουργία Σεναρίων
 - ✓ Αξιολόγηση και Υποστήριξη Στρατηγικών Επιλογών
- **Μέθοδοι συμμετοχής:**
 - ✓ Δημόσιες Συζητήσεις και Διαβουλεύσεις
 - ✓ Ομάδες Εργασίας (Focus Groups)
 - ✓ Ερωτηματολόγια και Συνεντεύξεις
 - ✓ Διαδικτυακές Πλατφόρμες Συμμετοχής

Identify

Analyse

Plan

Engage

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Βασικές Αρχές

- Αβεβαιότητα και Πολυπλοκότητα
- Ευελιξία και Προσαρμοστικότητα
- Συμμετοχή των Ενδιαφερομένων (Stakeholders)
- Εστίαση στις Κρίσιμες Μεταβλητές και Παραμέτρους
- Μακροπρόθεσμος Ορίζοντας και Εστίαση στην Πολυπλοκότητα
- Διαφορετικότητα Σεναρίων και Εκβάσεων

		Uncertainty # 1	
		Pessimistic	Optimistic
Uncertainty # 2	Optimistic	Scenario 1	Scenario 2
	Pessimistic	Scenario 3	Scenario 4

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Διαδικασία Ανάλυσης Σεναρίων

1. Καθορισμός Σκοπού και Στόχων της Ανάλυσης
2. Αναγνώριση των Κύριων Παραγόντων και Αβεβαιοτήτων
3. Δημιουργία Πλαισίου Σεναρίων
4. Ανάλυση Σεναρίων
5. Ανάπτυξη Στρατηγικών και Σχεδίων Δράσης
6. Παρακολούθηση και Προσαρμογή

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Τεχνικές: Simple Scenarios

ΕΦΑΡΜΟΓΗ:

1. Καθορισμός κεντρικού θέματος.
2. Καταχώρηση δυνάμεων, παραγόντων και γεγονότων που είναι ικανά να επηρεάσουν την μελλοντική εξέλιξη του θέματος.
3. Συσχετισμός των συνιστωσών και ομαδοποίηση τους σε συγγενή γκρουπ. Σύντομη περιγραφή σε κάθε από τα παραγόμενα γκρουπ.
4. Δημιουργία τουλάχιστον 4 σεναρίων (**καλύτερο, χειρότερο, ενδιάμεσο και επιπρόσθετο**) και τοποθέτηση τους σε Matrix.
5. Αξιολόγηση επίδρασης της κάθε συνιστώσας σε κάθε σενάριο. Οι τιμές είναι (+) ισχυρή ή θετική, (-) ασθενής ή αρνητική και (κενό) εάν είναι ουδέτερη ή αμετάβλητη.
6. Επανεξέταση των συνιστωσών (επαναδιατύπωση εάν έχουν τροποποιηθεί ή κατάργηση εάν είναι ανεπίκαιρες) και των σεναρίων. Εάν μία συνιστώσα έχει την ίδια τιμή σε όλα τα σενάρια, διαγράφεται.
7. Περιγραφή του σεναρίου όπου θα αναφέρεται ξεκάθαρα η αλληλεπίδραση των συνιστωσών και οι επιπτώσεις για τον λήπτη αποφάσεων.
8. Ανάπτυξη και συστηματική παρατήρηση ενδεικτών για κάθε σενάριο.

Scenarios Matrix

Major Drivers	Scenarios			
	Best Case	Worst Case	Most Probable Case	Additional Scenario

+	Strong Positive
+	Positive
	Neutral
-	Negative
-	Strong Negative

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Τεχνικές: Simple Scenarios (Ex. Krakozhia)

ΕΡΩΤΗΜΑ: «Ποιες θα είναι οι προοπτικές του κράτους της Krakozhia;»

- **Αναγνώριση κύριων συνιστωσών του θέματος:**

- ✓ Κυβέρνηση: Σε τι βαθμό μπορεί να ασκήσει αποτελεσματική διοίκηση και επιρροή σε όλη την έκταση της χώρας και σε όλες τις εθνικές ομάδες;
- ✓ Κοινωνική Κατάσταση: Σε τι έκταση έχει επιτευχθεί η κοινωνική συνοχή και η συναίνεση μεταξύ των εθνικών και θρησκευτικών ομάδων;
- ✓ Οργανωμένο Έγκλημα: Έχει δύναμη; Αποτελεί αποσταθεροποιητικό παράγοντα;
- ✓ Διεθνής Παράγοντας: Οι ξένες κυβερνήσεις και οι διεθνείς οργανισμοί με ποιο τρόπο και σε τι βαθμό επηρεάζουν την πολιτική κατάσταση;

- **Δημιουργία τεσσάρων σεναρίων**

- ✓ Καλύτερο (πλήρης σταθερότητα - συνοχή)
- ✓ Χειρότερο (διάλυση)
- ✓ Ενδιάμεσο (διατήρηση συνοχής με ύπαρξη τάσεων)
- ✓ Επιπρόσθετο (ίδρυση Ομοσπονδίας)

	ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΣΕΝΑΡΙΟ	ΧΕΙΡΟΤΕΡΟ ΣΕΝΑΡΙΟ	ΕΝΔΙΑΜΕΣΟ ΣΕΝΑΡΙΟ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟ ΣΕΝΑΡΙΟ
	Πλήρης σταθερότητα συνοχή	Διάλυση	Διατήρηση συνοχής με ύπαρξη τάσεων	Ίδρυση Ομοσπονδίας
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ				
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ				
ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ				
ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ				

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Τεχνικές: Simple Scenarios (Ex. Krakozhia)

	ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΣΕΝΑΡΙΟ Πλήρης σταθερότητα-συνοχή	ΧΕΙΡΟΤΕΡΟ ΣΕΝΑΡΙΟ Διάλυση	ΕΝΔΙΑΜΕΣΟ ΣΕΝΑΡΙΟ Διατήρηση συνοχής με ύπαρξη τάσεων	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟ ΣΕΝΑΡΙΟ Ίδρυση Ομοσπονδίας
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	-	+	+	-
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	-		+	+
ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ	-	+	-	-
ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ	+	-	+	-

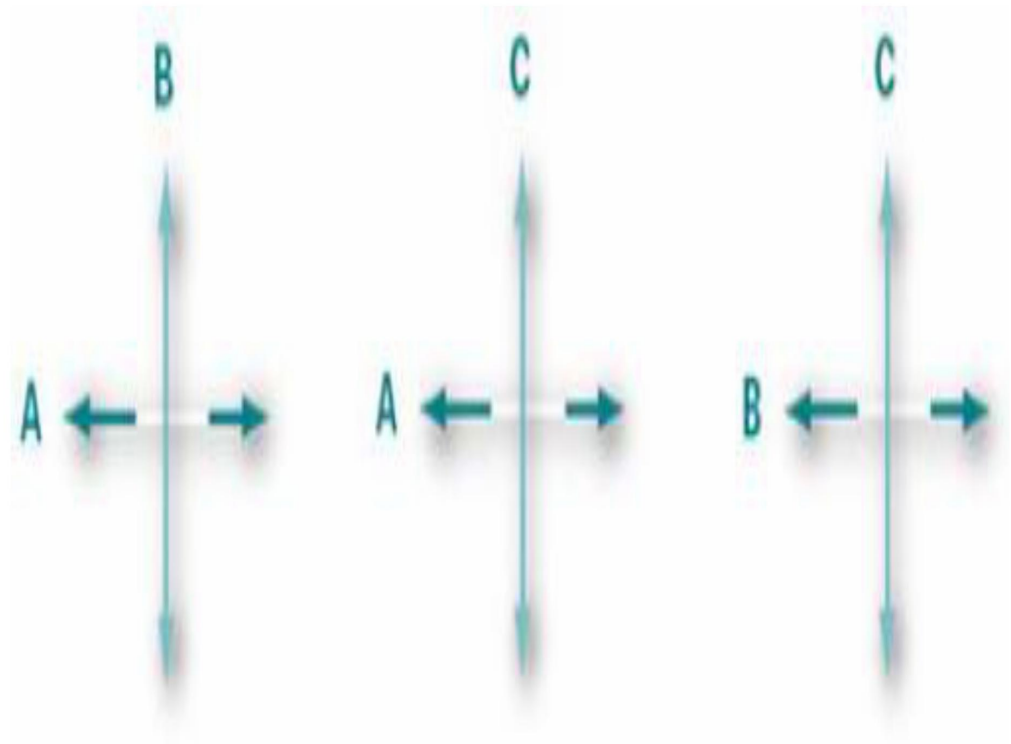
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Τεχνικές: Multiple Scenarios Generation

ΕΦΑΡΜΟΓΗ:

1. Προσδιορισμός του θέματος.
2. Αναγνώριση παραγόντων, δυνάμεων και γεγονότων που θα επηρεάσουν το θέμα για την εξεταζόμενη χρονική περίοδο.
3. Προσδιορισμός των δυο ακραίων και εκ διαμέτρου αντίθετων εκφάνσεων των συνιστωσών.
4. Δημιουργία πολλαπλών Matrix τύπου 2x2, με τη χρήση των διάφορων συνιστωσών.
5. Ανάπτυξη σεναρίων για κάθε Matrix.
6. Από τα αναπτυσσόμενα σενάρια, επιλογή για περαιτέρω ανάπτυξη εκείνων που έχουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά να παρέχουν παραμέτρους που δεν είχαν υπολογιστεί στο παρελθόν.
7. Ανάπτυξη ενδεικτών που να καταδεικνύουν ποιο από τα πιθανά σενάρια αναδύεται.

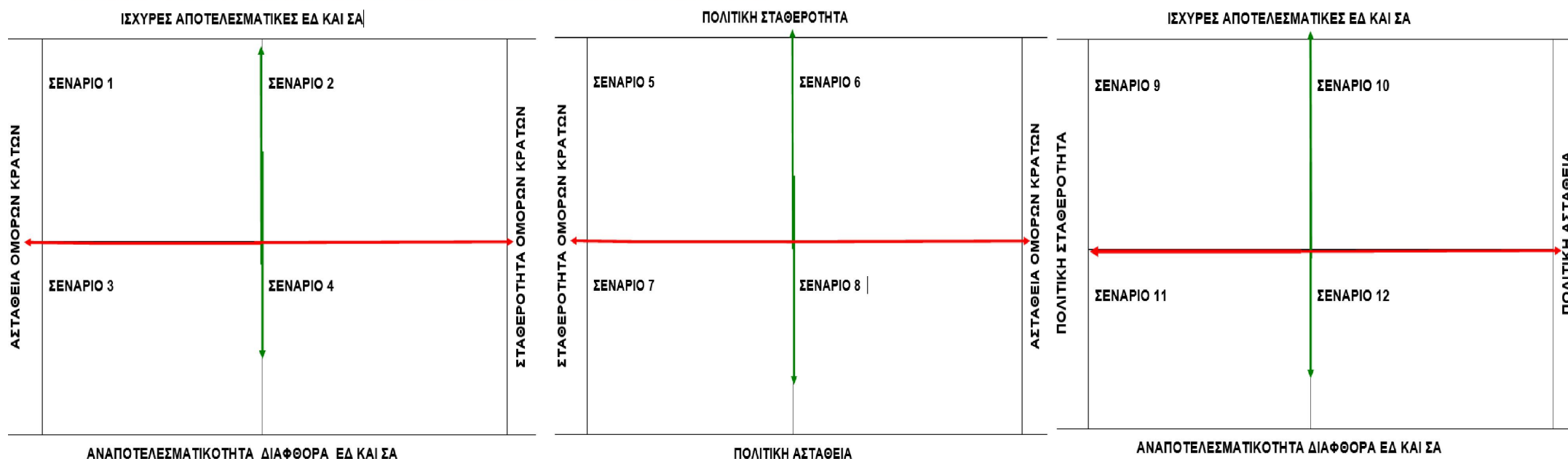
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Τεχνικές: Multiple Scenarios Generation (Ex. Krakozhia)

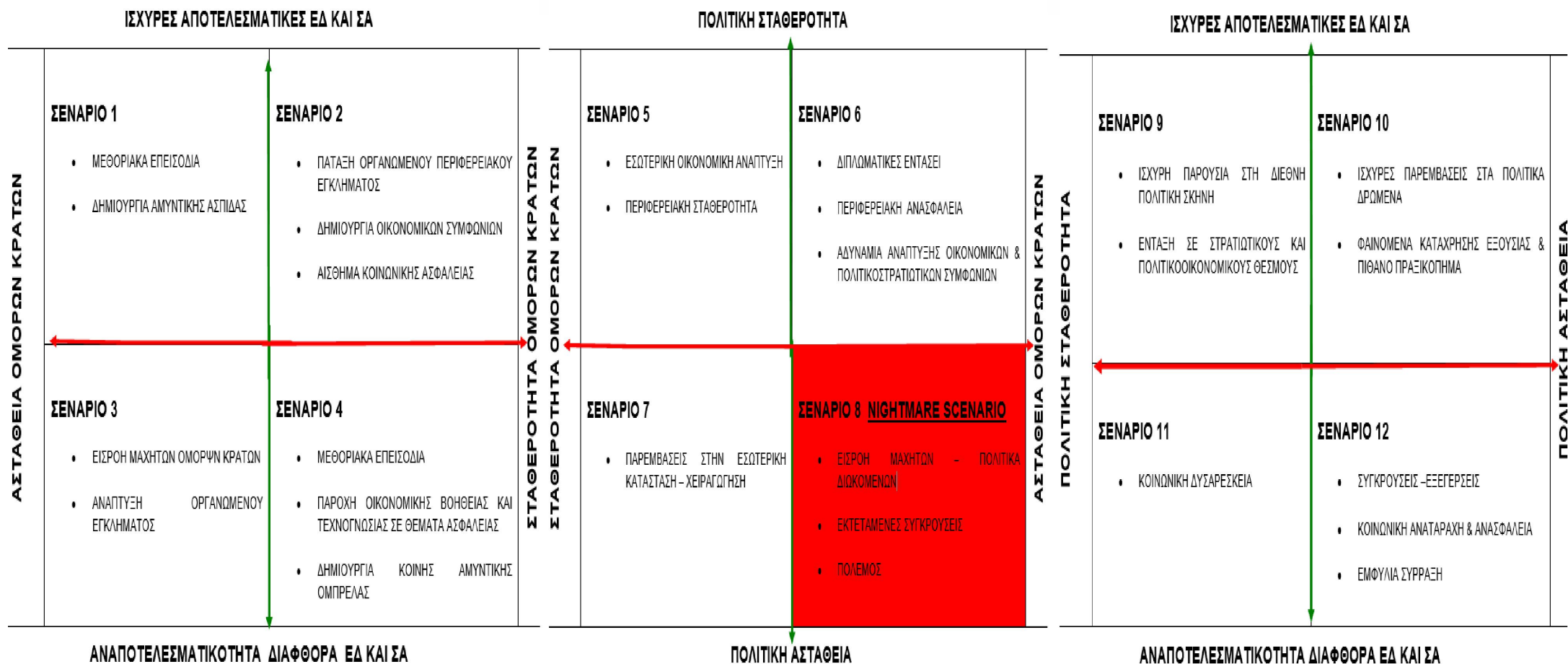
ΕΡΩΤΗΜΑ: «Ποιες θα είναι οι προοπτικές του κράτους της Krakozhia;»

- Επιλογή των παραγόμενων συνιστωσών:
 - α. Κατάσταση όμορων Κρατών.
 - β. Ικανότητα των Ε.Δ. και Σ.Α. της Krakozhia.
 - γ. Πολιτική κατάσταση της Krakozhia.
- Προσδιορισμός των δύο ακραίων εκδοχών των συνιστωσών και συνδυασμός αυτών στο Matrix για τη δημιουργία σεναρίων.
- Εντοπισμός σεναρίων που μπορούν να χαρακτηριστούν ως «nightmare», «high impact low probability», «best case», ανάλογα με τις υφιστάμενες πληροφορίες και τις απαιτήσεις του πελάτη.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

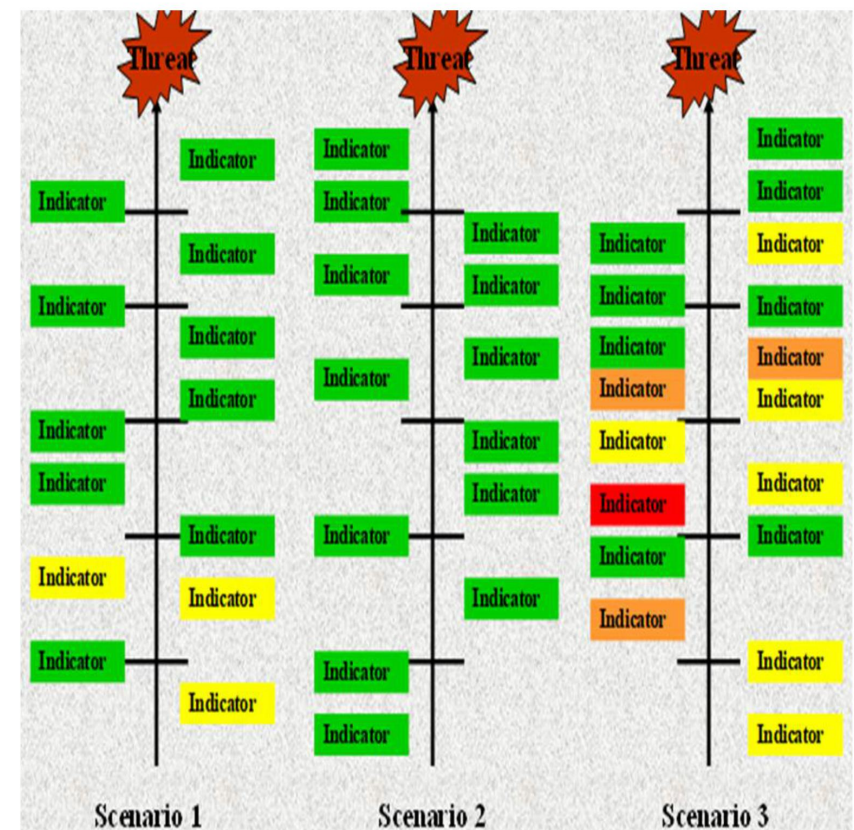
Τεχνικές: Multiple Scenarios Generation (Ex. Krakozhia)

ΕΝΔΕΙΚΤΕΣ ΣΤΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

- **ΕΝΝΟΙΑ:** Οι ενδείκτες χρησιμοποιούνται στην ανάλυση σεναρίων για να προσδιορίσουν, να παρακολουθήσουν και να αξιολογήσουν τις βασικές μεταβλητές που διαμορφώνουν την εξέλιξη των σεναρίων. Στην ουσία, λειτουργούν ως «σημεία μέτρησης» που παρέχουν σαφείς πληροφορίες σχετικά με το πώς μεταβάλλονται οι κρίσιμες παράμετροι και ποια είναι η πιθανή κατεύθυνση της μεταβολής αυτών των παραμέτρων.
- **ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ:**
 - ✓ **Ποσοτικοί:** Οικονομικοί όπως το ΑΕΠ, Κοινωνικοί όπως το ποσοστό ανεργίας, Περιβαλλοντικοί όπως οι εκπομπές CO₂, Τεχνολογικοί όπως η δαπάνη για R&D.
 - ✓ **Ποιοτικοί:** Κοινωνική εμπιστοσύνη, η αντίληψη του κινδύνου, ή η ετοιμότητα για αλλαγή.
- **ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ:**
 - ✓ Παρακολούθηση και αξιολόγηση καταστάσεων οι οποίες μεταβάλλονται με το χρόνο. Μέτρηση των αλλαγών που οδηγούν σε γεγονότα (πολιτική αστάθεια, οικονομική αναμόρφωση, εκδημοκρατισμός κτλ).
 - ✓ Παροχή έγκαιρης προειδοποίησης για κάποιο ανεπιθύμητο συμβάν (πχ στρατιωτική επίθεση). Αποφυγή δυσμενών συνεπειών από αιφνιδιαστική υλοποίηση ενός σεναρίου.
 - ✓ Παροχή αντικειμενικότητας - απόδοση αξιοπιστίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΕΣ ΣΤΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

Χαρακτηριστικά “Καλού” Ενδείκτη

- Ο «καλός» ενδείκτης έχει:
 - ✓ **Αναγνωρισιμότητα:** Σαφής, κατανοητός και εύκολα αναγνωρίσιμος από τους εμπλεκόμενους φορείς
 - ✓ **Αξιοπιστία:** Ακρίβεια και σταθερότητα των δεδομένων που παράγει ο ενδείκτης
 - ✓ **Μετρησιμότητα:** Να μπορεί να μετρηθεί με σαφήνεια και συνέπεια.
 - ✓ **Σχετικότητα:** Ουσιαστικός και σχετικός με το υπό μελέτη σενάριο ή φαινόμενο
 - ✓ **Ευαισθησία στις Αλλαγές:** Να είναι αρκετά ευαίσθητος ώστε να καταγράφει τις πρώτες ενδείξεις αλλαγής.
- **Αύξηση αξιοπιστίας:**
 - ✓ Καθορισμός κλίμακας βαθμολόγησης.
 - ✓ Αξιολόγηση σε προγραμματισμένη βάση (π.χ. μηνιαία/ετήσια).
 - ✓ Καταχώρηση των πηγών πληροφοριών που χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία της βαθμολογίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΕΣ ΣΤΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

Ex. 1: Drug Lab Breaking Bad

ΕΝΔΕΙΚΤΕΣ

1. Οσμές που παραπέμπουν στην χρήση αμμωνίας, αιθέρα και άλλων διαλυτικών.
2. Ασυνήθιστη κατανάλωση ύδρευσης και ηλεκτρικού.
3. Σφραγισμένα παράθυρα.
4. Εισαγωγή εντός της αποθήκης εργαστηριακού εξοπλισμού.
5. Παραλαβή μεγάλων ποσοτήτων χημικών.
6. Ανάδυση καπνού σε 24ωρη βάση.

ΕΝΔΕΙΚΤΕΣ ΣΤΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

Εκ.2: Πολιτική Αστάθεια Κρακοζχια

		2008				2009				2010	
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
Social change/conflict	Ethnic/religious discontent	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
	Demonstrations, riots, strikes	•	•	○	○	○	●	■	■	■	●
Economic factors	General deterioration	○	○	●	●	●	○	●	●	●	●
	Decreased access to foreign funds	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○
	Capital flight	○	○	○	●	●	○	■	■	■	■
	Unpopular changes in economic policies	○	○	○	○	■	■	■	■	■	■
	Food/energy shortages	○	○	○	○	●	●	■	■	■	■
Opposition activities	Inflation	○	○	●	○	○	●	■	■	■	■
	Organizational capabilities	○	•	•	•	•	•	•	○	○	○
	Opposition/conspiracy planning	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	Terrorism and sabotage	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	Insurgent armed attacks	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Military attitudes/activities	Public support	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
	Threat to corporate military interests/dignity	•	•	•	•	•	•	•	○	○	○
	Discontent over career loss, pay, or benefits	•	•	•	•	•	•	•	○	○	○
	Discontent over government action/policies	○	○	○	○	○	○	○	●	●	●
	Reports/rumors of coup plotting	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	External support for government	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	External support for opposition	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Regime actions/capabilities	Threat of military conflict	○	○	○	•	•	•	•	•	•	•
	Repression/brutality	●	○	●	●	●	●	●	●	●	●
	Security capabilities	•	•	•	•	○	○	○	○	○	○
	Political disunity/loss of confidence	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	Loss of legitimacy	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●

Legend: • Negligible concern ○ Low concern ● Moderate ● Substantial ■ Strong

ΕΝΔΕΙΚΤΕΣ ΣΤΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

Εκ.3: Ταχεία Ψηφιακή Μετάβαση και Αυτοματοποίηση Εργασίας

ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΕΝΔΕΙΚΤΕΣ:

1. Αύξηση επενδύσεων στην τεχνητή νοημοσύνη και την αυτοματοποίηση κατά >20% ετησίως σε βασικούς τομείς (βιομηχανία, logistics, χρηματοοικονομικά).
2. Μείωση των θέσεων εργασίας μεσαίας εξειδίκευσης σε ποσοστό άνω του 10% μέσα σε 3 έτη.
3. Αύξηση του ποσοστού εργαζομένων σε εξ αποστάσεως θέσεις από 30% σε >50% σε βασικούς τομείς υπηρεσιών.
4. Άνοδος των δαπανών για reskilling/upskilling από επιχειρήσεις και κράτη (>15% αύξηση ανά έτος).
5. Αύξηση στον αριθμό των startups στον τομέα της εκπαιδευτικής τεχνολογίας (EdTech) και της δια βίου μάθησης.

ΠΟΙΟΤΙΚΟΙ ΕΝΔΕΙΚΤΕΣ:

1. Ενίσχυση της δημόσιας συζήτησης (σε MME, think tanks, πολιτική) για "μετασχηματισμό της εργασίας", "ψηφιακό εργατικό δυναμικό" και "ψηφιακό εισόδημα".
2. Αλλαγή στην αντίληψη των πολιτών για την εργασία: περισσότερη έμφαση στην ευελιξία, την αυτονομία και τη δημιουργικότητα, λιγότερη στη μονιμότητα και σταθερότητα.
3. Επανεξέταση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων με έμφαση σε ψηφιακές δεξιότητες, AI, ανάλυση δεδομένων και soft skills.
4. Ανάδυση κοινωνικών ανησυχιών ή κινημάτων γύρω από την απώλεια εργασίας λόγω τεχνολογίας ή την ανάγκη για ρύθμιση του AI.
5. Αύξηση συνεργασιών δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για την ψηφιακή κατάρτιση του πληθυσμού.

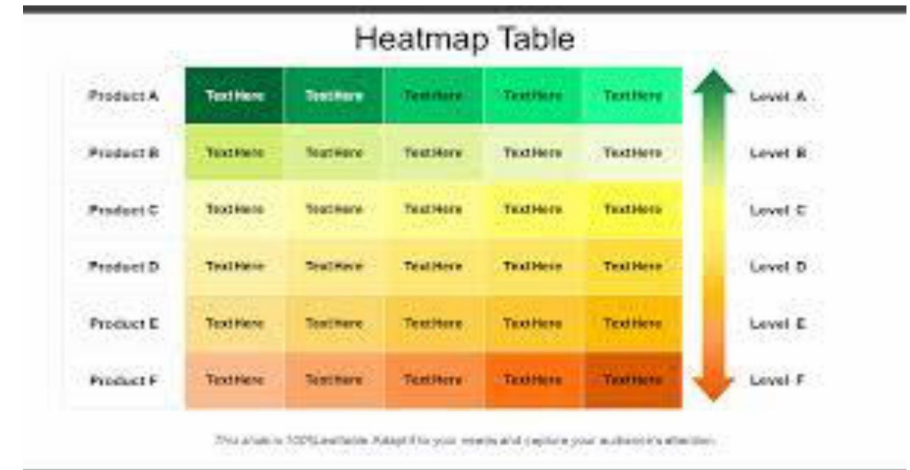

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Παρουσίαση Σεναρίων

- **Χρησιμοποίηση Πινάκων και Μαθηματικών Μοντέλων:** Πίνακες 2x2 για να συγκεντρώσουν διαφορετικές μεταβλητές και να δείξουν τις αλληλεπιδράσεις τους. Κάθε κελί στον πίνακα αντιπροσωπεύει ένα διαφορετικό σενάριο που προκύπτει από το συνδυασμό των μεταβλητών.
- **Οπτικοποιήσεις και Διαγράμματα:** Διαγράμματα ροής, χάρτες θερμότητας και χάρτες σεναρίων
- **Διαδραστικές Παρουσιάσεις:** Εφαρμογές και πλατφόρμες όπως τα interactive dashboards επιτρέπουν τη δυναμική παρουσίαση και ανάλυση σεναρίων σε πραγματικό χρόνο.
- **Εκθέσεις και Στρατηγικές Συζητήσεις:** Η συγγραφή εκθέσεων και η παρουσίαση σε μορφή στρατηγικών συζητήσεων σε συνεδριάσεις ή εργαστήρια δίνει την ευκαιρία για ενδοσκόπηση και ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τα σενάρια.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Αφηγηματική Δομή

- Σε κάθε αφήγηση υπάρχουν τρία βασικά συστατικά:
 - ✓ Έναρξη (Beginning)
 - ✓ Μέση (Middle)
 - ✓ Τέλος (End)
- Τα στοιχεία μιας καλής αφηγηματικής δομής είναι:
 - ✓ Σαφές Πλαίσιο Εκκίνησης
 - ✓ Ανάδειξη Κρίσιμων Σημείων (Turning Points)
 - ✓ Συνεκτική Ροή Εξέλιξης
 - ✓ Ρεαλιστικό και Αναγνωρίσιμο Μέλλον
 - ✓ Καταληκτική Κατάσταση (Future Snapshot)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Έναρξη (2025-2030):

Στα μέσα της δεκαετίας του 2020, η τεχνητή νοημοσύνη έκανε άλματα. Πλατφόρμες με ικανότητες ανάλυσης, δημιουργίας και αυτοματοποίησης άρχισαν να αντικαθιστούν παραδοσιακές εργασίες. Οι πρώτοι κλυδωνισμοί εμφανίστηκαν στον τομέα της λογιστικής, της εξυπηρέτησης πελατών και της δημοσιογραφίας. Οι εργαζόμενοι ανησυχούσαν, αλλά λίγοι φαντάζονταν το βάθος της αλλαγής.

Κρίσιμη Καμπή (2032):

Η «Σύμβαση της Γενεύης για την Ψηφιακή Εργασία» υπογράφεται από 78 χώρες, αναγνωρίζοντας νομικά τις «συν-εργασίες» μεταξύ ανθρώπων και AI. Οι επιχειρήσεις καλούνται να ενσωματώνουν AI χωρίς να εξαλείφουν εντελώς τις ανθρώπινες θέσεις. Παράλληλα, τα εκπαιδευτικά συστήματα αλλάζουν ριζικά, εισάγοντας νέα γνωστικά πεδία όπως «Διαχείριση Αλγοριθμικών Συστημάτων» και «Ηθική Τεχνητής Νοημοσύνης».

Κατάληξη (2045):

Η εργασία έχει επαναπροσδιοριστεί. Ο κάθε εργαζόμενος συνεργάζεται με ένα προσωπικό AI βοηθό, με στόχο τη βελτιστοποίηση των δεξιοτήτων του. Η ανθρώπινη δημιουργικότητα και κρίση παραμένουν αδιαπραγμάτευτα. Παρότι κάποιες δουλειές χάθηκαν, νέες γεννήθηκαν: σχεδιαστές εμπειρίας ανθρώπου-μηχανής, σύμβουλοι ψηφιακής ηθικής, εκπαιδευτές AI. Η κοινωνία δείχνει να βρίσκει νέα ισορροπία μεταξύ τεχνολογίας και ανθρωπιάς.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

- **Αβεβαιότητα και πολυπλοκότητα:** Ο βαθμός αβεβαιότητας είναι τόσο υψηλός που πολλές φορές είναι δύσκολο να εντοπιστούν όλοι οι κρίσιμοι παράγοντες που θα μπορούσαν να διαμορφώσουν το μέλλον. Η ανάγκη να ληφθούν υπόψη πολλές παράμετροι, που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, δημιουργεί μια σειρά από δύσκολες προκλήσεις στην επιλογή των σωστών μεταβλητών.
- **Αντίσταση στην αβεβαιότητα και προτίμηση για σιγουριά:** Η ανθρώπινη τάση προτιμά τη σιγουριά και την προβλεψιμότητα.
- **Επιλογή και περιορισμός των μεταβλητών:** Η χρήση πολύ περιορισμένων ή αόριστων μεταβλητών ενδέχεται να οδηγεί σε σενάρια που δεν αντικατοπτρίζουν τη πραγματική πολυπλοκότητα.
- **Ανάγκη για συμμετοχή και συνεργασία:** Η έλλειψη πολυφωνίας μπορεί να περιορίσει τη δημιουργικότητα και να οδηγήσει σε περιορισμένα ή μονοδιάστατα σενάρια που δεν εξετάζουν όλες τις δυνατές εκδοχές του μέλλοντος.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

- **Τεχνολογικές εξελίξεις:** Η επεξεργασία δεδομένων σε πραγματικό χρόνο και η χρήση αλγορίθμων για τη δημιουργία προβλέψεων μπορούν να ενισχύσουν την ικανότητα των αναλυτών να συνθέτουν πιο ακριβή και ενημερωμένα σενάρια.
- **Αντίκτυπος των πολιτικών και κοινωνικών τάσεων:** Οι πολιτικές αντιπαραθέσεις και οι κοινωνικές αμφισβητήσεις γύρω από τα ζητήματα της βιωσιμότητας, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της διακυβέρνησης ενδέχεται να δημιουργήσουν μια σειρά διαφορετικών σεναρίων που να αντικατοπτρίζουν τις αντιφάσεις και τα διακυβεύματα.
- **Η συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών:** Αναμένεται να επεκταθεί, όχι μόνο μέσω παραδοσιακών συζητήσεων και διαβουλεύσεων, αλλά και μέσω των ψηφιακών τεχνολογιών.
- **Στρατηγική προσαρμογή και ευελιξία:** Η ευέλικτη στρατηγική, που συνδυάζει την παρακολούθηση των εξελίξεων και τη συνεχιζόμενη αναθεώρηση των σεναρίων, θα είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου και την προσαρμογή στις νέες προκλήσεις.

